Jak wykorzystać w pełni swój potencjał...

I. Majewska-Opiełka, Logodydaktyka. Droga rozwoju, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Sopot 2014, ss. 449

W 2014 roku na rynku wydawniczym ukazała się książka Iwony Majewskiej-Opiełki zatytułowana *Logodydaktyka. Droga rozwoju*, która prezentuje autorską koncepcję zajmującą się całościowo wspieraniem rozwoju człowieka, a przez to także firm. Opiera się na właściwie rozumianej skuteczności działania i stałym rozwoju. Jak czytamy we *Wprowadzeniu*, pozycja ta powstała jako pomoc dla wszystkich odczuwających potrzebę dokonania zmian w życiu, sama autorka jest bowiem żywo zainteresowana tworzeniem zasobu wiedzy, która znajduje swoje uzasadnienie w praktyce.

Już tytuł publikacji wskazuje, jak wspierać własny rozwój i nadawać mu właściwy kierunek, a także jak wspierać rozwój innych ludzi i organizacji. Wykorzystując wykształcenie, osobiste doświadczenia i najnowsze ustalenia psychologii pozytywnej, autorka stworzyła spójną koncepcję rozwoju człowieka oraz organizacji dostosowaną do polskich realiów i mentalności. Nazwała ją nowatorsko – logodydaktyką. To propozycja dla ludzi odczuwających potrzebę wprowadzenia zmian w życiu, ale także dla tych, którzy po prostu chcą czegoś więcej niż to, co już osiągnęli. Opiera się ona na właściwie rozumianej skuteczności działania i stałym rozwoju. Posługując się wieloma specjalnie dobranymi zadaniami, ćwiczeniami i szkoleniami, pozwala nadać życiu własny sens (*logos*) oraz działać na podstawie określonej i przyjętej wizji oraz misji. Publikacja zawiera wiele własnych refleksji autorki oraz przykładów.

Książka zawiera wiele zagadnień związanych ze szkoleniami, treningiem osobistym, coachingiem, mentoringiem, konsultacjami i indywidualną pracą nad określonymi zadaniami. Jednak osoby, które chciałyby w tej publikacji odnaleźć informacje na temat definicji naukowych tych pojęć, nie znajdą ich, gdyż taka prezentacja nie była zamiarem autorki.

Struktura książki jest przejrzysta i czytelna. Publikacja składa się z dwóch części, z których pierwsza przedstawia koncepcję logodydaktyki oraz szerokie jej zastosowanie w praktyce, druga z kolei odnosi się do roli w niej trenera. Układ treści po-

szczególnych artykułów jest przemyślany, co powoduje, że wydawnictwo tworzy spójną całość. Czytelnicy znajdą w nim zarówno rozważania natury teoretycznej, jak też określone propozycje rozwiązań kwestii praktycznych, co w publikacji przeznaczonej dla rodziców, nauczycieli i terapeutów jest bardzo zasadne.

Pierwszy rozdział nosi tytuł *Inaczej niż motyle. Rozwój osobisty.* Autorka podaje tu podstawową regułę dla każdego, kto pragnie wspierać rozwój własny oraz innych: *(…) trzeba z siebie wydobyć przynajmniej część tego, kim moglibyśmy być, i samemu stać się wzorem do naśladowania, by skutecznie pomagać w tym innym* (s. 22). Rozdział drugi jest wstępem do logodydaktyki, a kolejny pt. *Psychologiczne wspieranie jednostek i firm* obejmuje analizę psychoterapii i innych, pokrewnych form wsparcia. Jak pisze autorka, *(…) dobry trener wie więcej o zdrowym człowieku niż psycholog, choć nie zawsze nazwie to naukowym językiem* (s. 38). *Dydaktyka* to tytuł czwartego rozdziału. Autorka zwraca tu uwagę na fakt, iż w przeciwieństwie do logoterapii logodydaktyka ma za zadanie *(…) nauczyć ludzi innego, lepszego dla nich i dla konkretnej sprawy myślenia i działania* (s. 43). Wymieniając i analizując dziesięć zasad logodydaktyki – w rozdziale piątym *Logodydaktyka* – autorka prowadzi czytelnika do wniosku, iż dziedzina ta *(…) łączy etyczne podejście do działania z jego skutecznością* (s. 70). Rozdział szósty nosi tytuł *Świadomość, podświadomość, rozwój.* Omówione zostały w nim zagadnienia związane z kwestią podświadomości w czasie szkolenia i na co dzień. Mechanizmy nią rządzące ukazuje kolejny rozdział *Prawa półkula mózgu*, który prowadzi do stwierdzenia, iż *(…) prawa półkula uważana jest za bardziej emocjonalną, i intuicyjną niż logiczną, odpowiedzialną raczej za syntezę niż analizę, abstrakcję, nie konkret, postrzegającą rzeczywistość całościowo i ze wszystkich stron* (s. 90). Rozdział ósmy zatytułowany został *Skuteczne działanie w ujęciu logodydaktyki.* Owo skuteczne działanie, zdaniem autorki, to *(…) zespół takich zachowań, w których wyniku osiąga się zamierzony cel przy optymalnym nakładzie wszelkich kosztów (także emocjonalnych, zdrowotnych, związanych z czasem) oraz uwzględnieniu perspektywy czasowej i kodeksu etycznego* (s. 94). Rozdział dziewiąty traktuje o wizji i misji życia. Obejmuje analizy związane z wizją własnego życia, misją życiową związaną z osobistym posłannictwem, a także wartościami – jako istotną częścią owej misji. Dokonano w nim także analizy pryncypiów, którymi warto kierować się w życiu. Zostały omówione cele życiowe, które, jak pisze autorka, *(…) są marzeniami z datą realizacji* (s. 121). *Motywacja – napęd życiowy* to tytuł – znamienny – rozdziału dziesiątego. Poszczególne paragrafy obejmują kolejno zagadnienia związane z inspiracją jako fundamentem motywacji, uświadomieniem sobie działań inspirująco-motywacyjnych, a także motywacją w firmie. W rozdziale jedenastym *Charakter – jeden z filarów logodydaktyki* można znaleźć analizy dotyczące własnej wartości, proaktywności i sensu życia, języka proaktywnego i reaktywnego, prawa wyboru i wpływu, poczucia spójności wewnętrznej oraz pozytywnego myślenia. Rozdział dwunasty to *Zarządzanie sobą w czasie*, a trzynasty – *Komunikacja*. Czytelnik znajdzie tu rozważania na temat

komunikacji z samym sobą, komunikacji interpersonalnej oraz w firmie, przeszkód w komunikowaniu się oraz analizy mówienia i słuchania. Kolejny rozdział nosi nazwę *Od logoterapii do logodydaktyki*, a następny opisuje logodydaktykę w biznesie. Autorka podejmuje w nim próbę analizy misji i wizji firmy w kontekście kultury. Pisze: *Znacznie więcej czasu marnuje się w firmie z powodu braku kultury opartej na wartościach niż z powodu jej budowania* (s. 279). Rozdział szesnasty jest zatytułowany *Szukanie, znajdowanie i wzmacnianie talentów.* Siedemnasty dotyczy sprzedaży – interesującym wydaje się tu fragment dotyczący wywierania wpływu na innych. Natomiast w następnym pt. *Edukacja do mądrości i wychowanie do szczęścia, czyli logodydaktyka w szkole* godnym uwagi wydaje się być podrozdział poświęcony nauczycielowi jako liderowi.

Druga część książki – o czym powyżej wspomniano – odnosi się do roli trenera w koncepcji szeroko pojętej logodydaktyki. W rozdziale dziewiętnastym *Ja – trener* zostały opisane zagadnienia związane z tą osobą jako nauczycielem osób dorosłych, a także coachingem i mentoringem jako metodami rozwoju potencjału ludzkiego. Charakterystyki typowego trenera dokonano w rozdziale dwudziestym *Trener – mentor*, w którym omówiono jego sylwetkę, charakterystykę w kontekście poczucia własnej wartości oraz przedstawiono ciekawą analizę jego wizji i misji. Jak pisze autorka, *(…) logodydaktyka uznaje wizje i misję własnego życia za priorytet. Trener – mentor opierający się na tej koncepcji sam musi je posiadać* (s. 405).

Polecam tę interesującą publikację zarówno wychowawcom, nauczycielom, jak i rodzicom. Lektura książki nie należy do łatwych i raczej nie będzie „czytaniem do poduszki": całość jest studium wymagającym od czytelnika pewnej znajomości współczesnych problemów oraz relacji psychologicznych i pedagogicznych. Dlatego pozycję tę adresować trzeba w pierwszym rzędzie do czytelników zawodowo zajmujących się edukacją i wychowaniem. Mimo wszystko krąg potencjalnych czytelników jest szeroki i można żywić nadzieję, że sporo wyniosą oni z lektury, oczywiście wykorzystanej twórczo. Publikacja skłania bowiem do własnych przemyśleń i konfrontacji z osobistymi doświadczeniami w pracy nauczycielskiej czy wychowawczej. Dzięki lekturze można się m.in. dowiedzieć, jak: wykorzystać w pełni swój potencjał, rozwijać i zaspokajać własny instynkt samorealizacji, lepiej zarządzać sobą w czasie, wyznaczać indywidualne cele i tworzyć plany ich realizacji, motywować siebie i innych, tworzyć wizję i misję – własną, jak i firmy, budować i podtrzymywać w przedsiębiorstwie atmosferę zaufania i otwartości, dotrzeć do nieujawnianych talentów twoich pracowników, budować więź i kulturę w firmie, stać się lepszym trenerem.

Publikacja napisana została z perspektywy praktyka – dlatego jest niezwykle cenna, choć brakuje w niej refleksji nad słabymi stronami prezentowanych metod pracy. Trudno także jednoznacznie zgodzić się z niedookreślonym subiektywizmem aksjologicznym prezentowanym przez autorkę (s. 117). System wartości to

obiektywna, autonomiczna dziedzina rzeczywistości rządząca się własnymi dobrze ugruntowanymi i nienaruszalnymi prawami, dlatego wybór między obiektywizmem i subiektywizmem ich postrzegania warto zostawić czytelnikom – wychowawcom. Krytyczne spojrzenie jest konieczne, ponieważ tylko dzięki temu możliwy jest wszelki postęp.

Powyższe uwagi krytyczne w żadnym wypadku nie przekreślają zalet określonego podejścia terapeutycznego, w moim przekonaniu wręcz je uwiarygodniają.

Podsumowując, należy podkreślić wysoką wartość i poprawność merytoryczną prezentowanej książki oraz jej wyraźny aspekt praktyczny.

Wojciech Drzeżdżon